

UCHWAŁA NR/2016
RADY MIEJSKIEJ W LIPNIE
z dnia 2016 roku

w sprawie przyjęcia sprawozdania z realizacji w latach 2013 – 2015, Gminnego Programu Opieki nad Zabytkami na lata 2013 – 2016 dla Miasta Lipna

Na podstawie art. 18 ust.2 pkt. 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2016 r., poz. 446) w związku z art. 87 ust. 5 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. O ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. z 2014 r. poz. 1446 oraz z 2015 r. poz. 397, 774 i 1505), Rada Miejska w Lipnie,

uchwala się, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się sprawozdanie Burmistrza miasta Lipna z realizacji: **Gminnego Programu Opieki nad Zabytkami na lata 2013 – 2016 dla Miasta Lipna**, za okres od maja 2013 do grudnia 2015 roku.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Miasta Lipna.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodnicząca Rady

Ewa Urbańska

***SPRAWOZDANIE Z REALIZACJI GMINNEGO
PROGRAMU OPIEKI NAD ZABYTKAMI NA LATA 2013
– 2016 DLA MIASTA LIPNA***



ZA OKRES:

➤ MAJ 2013 - GRUDZIEŃ 2015

2016

Realizacja Gminnego Programu Opieki nad Zabytkami na lata 2013 – 2016 dla Miasta Lipna w latach 2013 – 2015

Wprowadzenie:

Gminny Program Opieki nad zabytkami na lata 2013 – 2016 dla Miasta Lipna, uchwalony został przez Radę Miejską w Lipnie uchwałą nr XXXII/242/2013 z dnia 15 maja 2013 roku, uchwałą w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Opieki nad Zabytkami na lata 2013 – 2016 dla Miasta Lipna (opublikowana w Dzienniku Urzędowym woj. Kujawsko – Pomorskiego z 2013 roku, w dniu 20 czerwca, pod pozycją 2200).

Wdrażanie programu rozpoczęto w czerwcu 2013, zgodnie z art. 87 ust. 5 ustawy z dnia 23 lipca 2003 roku, o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. 2014 r., poz. 1446 z późn. zm.) burmistrz co dwa lata sporządza sprawozdanie z realizacji Programu, które przedstawia Radzie Miejskiej.

Niniejsze sprawozdanie obejmuje lata 2013- 2015.

Stan ewidencyjny zabytków w wymienionym okresie przedstawiała się następująco:

Wykaz obiektów wpisanych do Rejestru Zabytków z terenu Gminy Miasta Lipna:

- kościół parafialny Wniebowzięcia NMP z II połowy XIV w., nr rejestru A/470 z dnia 31.03.1927 i 17.02.1981



- budynek poczty z oficyną z XIX w., nr rejestru A/656 z dnia 20.01.1995r.



➤ *park miejski z XIX/XX w. im. Gabriela Narutowicza, nr rejestru A/1026 z dnia 23.11.1993*



➤ *cmentarz ewangelicki z I poł. XIX w., nr rejestru A/714 z dnia 20.12.1995*



➤ *cmentarz parafialny z II poł. XIX w. wraz z neogotycką murowaną kaplicą cmentarną, ogrodzeniem z bramą cmentarną i starodrzewiem, nr rejestru A/652 z dnia 10.12.1996*



➤ **wzgórze Św. Antoniego – grodzisko z XIV w., nr rejestru C/144 z dnia 30.12.1993**



Wszystkie obiekty wpisane do rejestru zabytków, są nadal zachowane i dostępne w stanie nie pogorszonym.

Podstawowe założenia – Uwarunkowania zewnętrzne i wewnętrzne ochrony zasobów dziedzictwa kulturowego, ustalone w Programie Opieki nad Zabytkami dla Miasta Lipna.

Priorytet 1. Aktywne zarządzanie zasobem stanowiącym materialne dziedzictwo kulturowe

Zewidencjonowane w wojewódzkim rejestrze zabytków obiekty, znajdują się pod stałym nadzorem i opieką wojewódzkiego konserwatora zabytków. Wszelkie prace wymagają bezwzględnej opinii z jego strony i nie są dopuszczane żadne zmiany wykraczające poza uwarunkowania historyczne. Działania, które mogą być prowadzone mogą mieć jedynie bieżącą pielęgnację obiektu (np. koszenie trawy, odchwaszczanie, wygrabianie liści itp.), natomiast wszelkie ingerencje w obiekty budowlane, wymagają uzgodnień i zgód z w/w organami.

Priorytet 2. Edukacja i administracja na rzecz ochrony i zachowania dziedzictwa kulturalnego

W ramach realizacji tego priorytetu, prowadzona jest w ramach zajęć szkolnych na poziomie szkół podstawowych i gimnazjalnych edukacja na zajęciach z takich przedmiotów jak: historia, geografia czy też zajęcia wychowawcze. Gmina Miasta Lipna poprzez prowadzenie kampanii reklamującej naszą Gminę, jako Gminę na terenie której znajdują się wartościowe obiekty nieruchome i ruchome, wpisane do wojewódzkiego rejestru zabytków , stara się

zachęcić osoby przebywające, przejeżdżające przez nasz powiat do odwiedzenia tych miejsc. Tym samym propagowane jest w lokalnym tego słowa znaczeniu – dziedzictwo kulturowe. Obiekty zabytkowe stały się jakby wizytówką naszego miasta i pojawiają się praktycznie we wszystkich wspomnianych wyżej informatorach i publikacjach (głównie kościół WNMP).

Plan zagospodarowania przestrzennego województwa kujawsko – pomorskiego jako szczególny element właściwej polityki wspomagającej ochronę dziedzictwa kulturowego.

Wojewódzki plan zagospodarowania przestrzennego został przyjęty Uchwałą Sejmiku woj. Kujawsko-Pomorskiego nr XI/135/03 w dniu 26 czerwca 2003 roku.

Cele i działania zawarte w tym dokumencie można przedstawić jako następujące:

- rewaloryzacja zabytkowych układów urbanistycznych o dużym znaczeniu kulturalnym i oświatowym,
- konserwacja oraz szerokie turystyczne wykorzystanie zasobów dziedzictwa kulturalnego,

Konieczne do podjęcia działania:

- zagospodarowanie turystyczne istniejących i projektowanych zbiorników wodnych,
- poprawa zagospodarowania istniejących szlaków turystycznych,
- rozwój agroturystyki na bazie walorów przyrodniczo – krajobrazowych i kulturowych,

W sferze ochrony i kształtowania środowiska kulturalnego:

- rewaloryzacja historycznych układów urbanistycznych miast,

Działania wynikające z ustawy o ochronie zabytków i opieki nad zabytkami oraz ze Strategii Rozwoju Województwa Kujawsko - Pomorskiego:

- wspieranie i koordynacja działań związanych z tworzeniem gminnej ewidencji zabytków,
- podjęcie działań, w tym zapewnienie środków finansowych, celem intensyfikacji procesu wpisywania indywidualnych obiektów zabytkowych do rejestru zabytków – zwłaszcza będących własnością skarbu państwa oraz jednostek samorządu terytorialnego,
- podjęcie działań, w tym zapewnienie środków finansowych, zmierzających do zachęcenia osób prywatnych do wpisywania do rejestru zabytków obiektów historycznych, których są właścicielami,
- monitorowanie stanu zachowania zabytków,
- określenie jednolitych kryteriów przyznawania środków finansowych przeznaczonych na prace konserwatorskie, rewitalizację obszarową i inne działania mające na celu ochronę i promocję dziedzictwa kulturowego (w tym badania konserwatorskie i architektoniczne oraz sporządzanie dokumentacji konserwatorskiej),
- stworzenie mechanizmów zachęcających do podejmowania prac konserwatorskich i działań rewitalizacyjnych przy obiektach i obszarach zabytkowych,
- wprowadzenie bezwzględnego wymogu prowadzenia nadzoru archeologicznego w trakcie budowy infrastruktury drogowej, finansowanej ze środków pochodzących z Regionalnego Programu Operacyjnego oraz innych źródeł przekazywanych gminom przez samorząd wojewódzki,
- opracowanie i wdrażanie do realizacji programu pod roboczym tytułem „Kujawsko-Pomorskie muzeum otwarte”, polegającego na digitalizacji najcenniejszych zabytków

ruchomych będących w posiadaniu muzeów, archiwów, bibliotek i innych instytucji na terenie województwa i prezentowaniu ich za pomocą sieci internetowej, w postaci wirtualnych galerii,

- *stworzenie pilotażowego programu adresowanego do gmin, mającego na celu utworzenie w oparciu o istniejące struktury (m. in. gminne ośrodki kultury, izby regionalne w szkołach ponadpodstawowych itp.) ośrodków gromadzących i popularyzujących (wystawy, strony www.) informacje historyczne, materiały ikonograficzne, rejestrujących wartości niematerialne i inne materiały związane z dziedzictwem kulturowym na poziomie gmin, w celu podniesienia świadomości społeczności lokalnych, upowszechniania wiedzy, ułatwień w dostępie do informacji oraz kształtowania tożsamości regionalnej. Docelowo - stworzenie na podstawie doświadczeń z programu pilotażowego metody mogącej stać się standardowym postępowaniem w zakładaniu tego typu ośrodków w gminach województwa,*
- *organizacja pod patronatem Marszałka wieloetapowego konkursu (etap gminny, etap powiatowy, etap wojewódzki) drużynowego szkół na temat wiedzy o dziedzictwie kulturowym i ochronie zabytków regionu – konkurs organizowany dla szkół poszczególnych szczebli – podstawowych, gimnazjów, liceów.*

ZAŁOŻONE KIERUNKI DZIAŁAŃ GMINY

PRIORYTET I – dbałość o zachowanie istniejących walorów zabytkowych

Cel szczegółowy I.1 Bezpośrednie wsparcie dla rewaloryzacji obiektów zabytkowych

Działania:

Przeznaczanie środków finansowych z budżetu Miasta na obiekty zabytkowe wpisane do rejestru zabytków. Kontynuowanie działań rewitalizacyjnych obiektów zabytkowych i terenów zielonych, zwłaszcza tych o największym znaczeniu dla Miasta, jak np. park miejski. Wspieranie z budżetu działań ratunkowych przy obiektach w najgorszym stanie technicznym. Współpraca z Wojewódzkim Urzędem Ochrony Zabytków przy identyfikacji celów.

Cel szczegółowy I.2 Dbłość o ład przestrzenny i krajobraz kulturowy w Gminie

Działania:

Ścisłe powiązanie działań przy obiektach zabytkowych z dokumentami planistycznymi Miasta. Odpowiednia konserwacja zabytkowej zieleni, stanowiącej krajobraz kulturowy. Bieżąca opieka nad cmentarzami i miejscami pamięci. Działania rewitalizacyjne centrum Lipna, obejmujące obiekty wpisane do rejestru zabytków. Utrzymywanie stylu zabudowy nawiązującego do substancji zabytkowej Miasta na obszarze historycznego centrum. Rozszerzanie zasobu dziedzictwa kulturowego, m.in. poprzez regularną aktualizację gminnej Ewidencji Zabytków, inwentaryzację obiektów małej architektury, cmentarzy itp.

Cel szczegółowy I.3 Określanie warunków współpracy z właścicielami obiektów zabytkowych

Działania:

Przekazywanie właścicielom i dysponentom obiektów zabytkowych informacji o możliwościach pozyskiwania dodatkowego wsparcia finansowego (zwłaszcza z funduszy europejskich). Opracowanie uchwały regulującej przyznawanie środków z budżetu Miasta dla właścicieli i dysponentów obiektów zabytkowych. Prowadzenie na stronie internetowej oferty inwestycyjnej w stosunku do obiektów zabytkowych. Okresowe przeglądy zabezpieczeń obiektów zabytkowych zgodnie z Gminnym Programem Ochrony Zabytków na Wypadek Konfliktu Zbrojnego i Sytuacji Kryzysowych.

Cel szczegółowy I.4 Edukacja społeczeństwa w zakresie zachowania dziedzictwa kulturowego

Działania:

Wspieranie działalności organizacji pozarządowych związanych z historią i kulturą, placówek muzealnych, lokalnych galerii, bibliotek oraz innych instytucji kultury. Organizacja spotkań, mających na celu upowszechnienie wiedzy na temat lokalnego dziedzictwa kulturowego.

PRIORYTET II – wykorzystanie dziedzictwa kulturowego w promocji miasta i rozwoju jego funkcji turystycznej

Cel szczegółowy II.1 Wykorzystanie historycznych walorów Miasta oraz sławnych postaci pochodzących z Lipna i okolic

Działania:

Kontynuacja i rozwój imprez cyklicznych (głównie festiwalu „Pola i inni”). Wykorzystanie specyficznego klimatu miasta do rozwoju imprez pokazujących dorobek historyczny i kulturalny (np. okres średniowiecza, lata 20-te XX wieku). Wykorzystanie najślawniejszej postaci Lipna, Poli Negri, do pokazania świetności Miasta z lat międzywojennych w powiązaniu z rozwojem kinematografii.

Cel szczegółowy II.2 Rozwój produktów turystycznych opartych na walorach dziedzictwa kulturowego

Działania:

Rozwijanie istniejących produktów turystycznych opartych na szlakach turystycznych, kulturowych lub ścieżkach edukacyjnych. Tworzenie nowych produktów wykorzystujących istniejące zasoby. Postawienie na innowacyjność projektów w celu wyróżnienia się spośród miast konkurencyjnych. Udostępnianie poszczególnych obiektów zabytkowych osobom niepełnosprawnym.

Cel szczegółowy II.3 Wykorzystanie mediów, internetu i multimediiów w celu nowoczesnej promocji walorów zabytkowych

Działania:

Dbanie o aktualizację strony Miasta, koniecznie przy zachowaniu odpowiedniej czytelności przekazu. Wykorzystanie nowoczesnych technologii dostępnych w profesjonalnych serwisach internetowych, a także w urządzeniach mobilnych. Stworzenie interaktywnej mapy Miasta lub warstwy informacyjnej systemu informacji przestrzennej z wiadomościami na temat obiektów lokalnego dziedzictwa kulturowego. Współpraca z mediami tradycyjnymi i internetowymi w dziedzinie promocji lokalnych zabytków. Wykorzystanie obiektów dziedzictwa kulturowego Miasta jako elementu promocji podczas różnego rodzaju targów, konferencji itp.

Cel szczegółowy II.4 Odpowiednia ekspozycja i promocja najcenniejszych obiektów

Działania:

Stworzenie jednolitego systemu identyfikacji wizualnej w postaci oznaczeń, tablic, drogowskazów itp. Publikowanie folderów, ulotek oraz innych materiałów przybliżających zasoby historyczne Lipna mieszkańcom i turystom. Atrakcyjne przedstawianie obiektów za pomocą iluminacji, tworzenia punktów widokowych, prezentacji multimedialnych i muzycznych.

Zadania opisane w Gminnym Programie Opieki nad Zabytkami dla Gminy Miasta Lipna były realizowane poprzez wspólne działania władz samorządowych, Kujawsko-Pomorskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków, Powiatowego Urzędu Pracy, właścicieli oraz zarządców obiektów, parafie, organizacje pozarządowe i stowarzyszenia, w ramach

posiadanych przez te jednostki kompetencji, praw i obowiązków wynikających z obowiązujących przepisów prawnych.

❖ Ze strony Gminy Miasta Lipna zadania mogą być wykonywane bądź wspierane przez miejskie jednostki organizacyjne (szkoły, przedszkola, placówki kultury – np. biblioteka) oraz wydziały Urzędu Miasta w ramach zadań własnych, poprzez istniejące i planowane instrumenty:

- prawne (np. poprzez uchwalanie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, wnioskowanie o wpis do rejestru zabytków obiektów o wartościach artystycznych i zabytkowych, prowadzenie gminnej ewidencji zabytków, wykonywanie decyzji administracyjnych, np. wojewódzkiego konserwatora zabytków),
- finansowe (np. udzielanie dotacji na prace remontowe, konserwatorskie i prace budowlane przy zabytkach, środki budżetowe na zadania własne z przeznaczeniem na remonty i modernizacje zabytków będących własnością Gminy, korzystanie z programów uwzględniających dofinansowanie ze środków zagranicznych, nagrody, ulgi finansowe),
- społeczne (działania stymulujące np. w zakresie edukacji, promocji, informacji, działania sprzyjające tworzeniu miejsc pracy związanych z opieką nad zabytkami oraz rozwojem turystyki),
- kontrolne (m.in. monitoring stanu zagospodarowania przestrzennego oraz stanu zachowania dziedzictwa kulturowego – gminnej ewidencji zabytków),
- koordynacji (m.in. poprzez realizację projektów i programów dotyczących ochrony dziedzictwa kulturowego zapisanych w wojewódzkich, powiatowych i gminnych strategiach, planach rozwoju lokalnego itp., współpraca z gminami sąsiednimi, ośrodkami naukowymi i akademickimi, związkami wyznaniowymi),

Zasady oceny realizacji gminnego programu opieki nad zabytkami:

Niniejsze Sprawozdanie określa poziom realizacji gminnego programu oraz efektywność wykonania planowanych zadań, w tym ich poziom np: (w procentach bądź liczbach), które w opisywanym okresie sprawozdawczym przedstawiały się następująco:

❖ wydatków budżetu Miasta na ochronę i opiekę nad zabytkami,

W 2015 roku pracownik przydzielony do wykonywania obowiązków wynikających z realizacji zapisów i postanowień Programu, dokonał oględzin stanu obiektów wpisanych do Gminnej ewidencji zabytków ze szczególnym uwzględnieniem obiektów wpisanych do wojewódzkiego rejestru zabytków.

❖ wartość finansową wykonanych/dofinansowanych prac remontowo-konserwatorskich przy zabytkach,

W latach 2014 i 2015 były z Urzędu Wojewódzkiego przyznawane środki pieniężne na pielęgnację, konserwację i renowację cmentarzy będących miejscami pamięci narodowej. W naszym przypadku są to w większości obiekty pokrywające się z naszymi cmentarzami wpisanymi do rejestru zabytków. Tak więc, zgodnie z zawartym porozumieniem, otrzymujemy 3.000,- zł rocznie na w/w zadania.

❖ liczba obiektów poddanych tym pracom,

W/w pracom poddawane są co roku 3 obiekty: 1) cmentarz żołnierzy radzieckich,
2) cmentarz ewangelicki
3) cmentarz katolicki

❖ poziom (w %) objęcia terenu Miasta miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego,

Miasto Lipno w ok. 5 % jest objęte miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego. Na pozostałym obszarze obowiązuje Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego.

- ❖ liczba wniosków o wpis do rejestru zabytków obszarów, obiektów i zespołów,

W okresie objętym sprawozdaniem nie było wniosków o wpis do rejestru zabytków.

- ❖ liczba utworzonych szlaków turystycznych,

W okresie objętych sprawozdaniem, na terenie Gminy Miasta Lipna nie utworzono żadnego szlaku turystycznego.

- ❖ liczba wydanych wydawnictw, liczba szkoleń, imprez związanych z ochroną dziedzictwa kulturowego itd.,

W okresie sprawozdawczym nie były wydawane wydawnictwa związane z tematyką dziedzictwa kulturalnego, odbyły się 2 szkolenia dotyczące ochrony pomników przyrody i innych żywych obiektów objętych ochroną, oraz 2 imprezy plenerowe związane również z ochroną drzewostanu parku miejskiego jako obiektu wpisanego do rejestru zabytków.

- ❖ liczba osób zatrudnionych w dziedzinach związanych z ochroną zabytków,

W Gminie Miasta Lipna nie ma zatrudnionych osób, które zajmowałyby się wyłącznie tematyką ochrony zabytków.

- ❖ ilość zabytków oznakowanych znakiem błękitnej tarczy.

Na terenie Gminy Miasta Lipna nie ma obiektów oznaczonych znakiem błękitnej tarczy (pomimo wpisania obiektów do wojewódzkiego rejestru zabytków).

Na terenie Gminy Miasta Lipna, żaden z obiektów budowlanych wpisanych do rejestru zabytków nie jest własnością gminy. W związku z tym, gmina nie ma możliwości ubiegania się o środki na restaurację, pielęgnację w/w obiektów.

Żaden z właścicieli zabytkowego obiektu budowlanego nie zgłaszał się ani nie wnioskował o jakiekolwiek dofinansowanie do prac renowacyjnych lub podobnych, prowadzonych w powyższych obiektach. Z naszej wiedzy, orientujemy się, że żadne takowe prace w niniejszym okresie sprawozdawczym, nie były prowadzone.

Ostatnimi pracami rekonstrukcyjnymi, prowadzonymi na obiekcie wpisanym do rejestru zabytków były prace prowadzone przy budynku kościoła pod wezwaniem Wniebowzięcia Najświętszej Marii Panny, prowadzone w latach 2007 – 2012 przez ówczesnego proboszcza parafii, przy aktywnym wsparciu ze strony Gminy Miasta Lipna (pomoc przy pozyskiwaniu środków na restaurację oraz rozliczanie otrzymanych i wykorzystanych środków z różnych źródeł).

Podsumowanie:

Główne założenia i priorytety Gminnego Programu Opieki nad Zabytkami – to dążenie do poprawy stanu zasobów dziedzictwa kulturalnego z zachowaniem krajobrazu kulturowego Gminy oraz podwyższenie świadomości społecznej mieszkańców i właścicieli zabytkowych obiektów. Sukcesywna realizacja założeń Programu powinna pozwolić na określenie podejmowanych działań niezbędnych do sprawowania należytej opieki nad zabytkami Gminy Miasta Lipna. Sprawny system finansowania ochrony i opieki konserwatorskiej poprzez pozyskiwanie środków finansowych na rewitalizację między innymi zasobu zabytkowego ze środków Unii Europejskiej i krajowych w zamierzeniu ma podnieść atrakcyjność obiektów zabytkowych i w konsekwencji zachęcić społeczeństwo do

zaangażowania w ochronę dziedzictwa kulturowego oraz spowodować większe zainteresowanie turystyczne naszymi obiektami zabytkowymi.

Podstawowe założenia Gminnego Programu Opieki nad Zabytkami na lata 2013 – 2016 dla miasta Lipna, zostały częściowo zrealizowane, częściowo są w trakcie realizacji. Natomiast założenia, które były niemożliwe do wykonania w czasie obowiązywania obecnego Programu, zostaną uwzględnione w nowym programie, który będzie aktualizowany na lata 2017 – 2020.